

Център Амалипе

Месечен бюлетин

Юли 2007, брой 7

В броя:

[НАБЛЮДАТЕЛ–
новините накратко –
стр.1,2,4

[АКЦЕНТ НА БРОЯ:
НССЕДВ – орган за
държавен контрол върху
гражданското общество? –
стр.1,3,4

[KHERE (У ДОМА)-
страници 5-9
Ромски жени активисти
се срещнаха в София – стр.
5
Полици пребиха роми
във В.Търново–6
Подготвя се изложение на
роми ковачи – с.7
Равни възможности в
обща Европа – с.7
Овластяване на
безвластните – с.8
Регионална конференция
на UNICEF – с. 8
Семинар „Роми за
ромите” организира МТСП –
с. 9

[УЧИЛИЩЕ
страници 9-13
Възможности за подкрепа
на училищни инициативи
насочени към интеграция –
с. 10
Стартира набиране на
проектни предложения към
Оперативна програма
Развитие на човешките
ресурси –
с. 9, 11
Курсовете за
ограмотяване на роми – с.
12

[ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ:
ОУ „Васил Левски”, кв.
Горно Езерово, Бургас–
стр.12, 13

[ШАРЕНА ЧЕРГА–
Петровският панаир в с.
Камен, стр.13, 14

Ромските организации няма да участват в изработването на обновената Рамкова програма за интеграция на ромите – Това стана окончателно ясно на заседанието на НССЕДВ от 4 юли. На въпрос на Теодора Крумова за подsigуряване на широко участие на гражданския сектор при изработването на обновената Рамкова Програма заместник-председателят на НССЕДВ Мирослав Попов отговори, че работен вариант на Програма ще бъде изработен от служителите в Дирекция “Етнически и демографски въпроси”. След това той ще бъде обсъден в работните групи на НССЕДВ и ще бъде предложен на ...

НАБЛЮДАТЕЛ

Схемата, по която ще се реализира финансирането от държавния бюджет за Националната програма за подобряване на жилищните условия на ромите е “5+15+25” – Това поясни г-жа Ели Денчева, експерт в Министерство на регионалното развитие на Република България по време на Конференция “Мейстрийминг срещу таргетинг”, организирана от НССЕДВ ...

Продължава на стр.2

АКЦЕНТ НА БРОЯ

НАЦИОНАЛНИЯТ СЪВЕТ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ЕТНИЧЕСКИТЕ И ДЕМОГРАФСКИ ВЪПРОСИ

НССЕДВ – ОРГАН ЗА ДЪРЖАВЕН КОНТРОЛ ВЪРХУ ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО?

Правилникът за устройството и дейността на Националния съвет за сътрудничество по етническите и демографските въпроси, приет с Постановление на Министерския съвет 351/20.12.2006 г. указва, че Съветът е “координиращ и консултативен орган”, който има като една от основните си задачи да “провежда обществени консултации между държавните органи и сдруженията с нестопанска цел на български граждани, принадлежащи към етническите малцинства...” Имплицитно се предполага, че правителственият и неправителственият сектори са равностойни и равноценни участници в дейността на Съвета, а неговите координиращи и консултативни функции не накърняват автономността на всеки от участниците и не предполагат налагане и контрол от страна на някой от тях.

Дейността на НССЕДВ от последните няколко месеца разкрива съвсем различна картина. Все по-трайно Съветът се превръща във ведомство с минимално и формално участие на неправителствените организации, претендиращо за “сертифициращи” функции спрямо гражданския сектор...

Продължава на стр.3

НАБЛЮДАТЕЛ

Националната програма за подобряване на жилищните условия...

на 6 юли в гр. София. През 2007 г. МРРБ е подsigурило 5 млн. лв. за проекти за благоустройство на ромските квартали. През 2008 г. за тази цел ще бъдат заделени 15 млн. лв., а през 2009 г. – 25 млн. лв. След това ще бъде направена равнoсметка и ако се окаже, че Националната програма дава добри резултати, ще бъде подsigурено по-голямо финансиране. Средствата ще бъдат разпределяни между общините на проектен принцип.

Коментар: Националната програма за подобряване на жилищните условия на ромите, приета през март 2006 г. предвижда впечатляващата сума от 1.26 милиарда лв., 40 % от които трябва да бъдат подsigурени от републиканския бюджет. Още при приемането на Програмата мнозина наблюдатели изразиха съмнение доколко тази внушителна сума реално ще бъде подsigурена (виж Center Amalipe, *The Roma Strategies in Bulgaria in the Eve of EU Accession*)

Изложената от г-жа Денчева схема “5+15+25” е далеч от очакваните стотици милиони. Очевидно те се отлагат за следващото правителство, ако то продължи ангажимента си към Програмата (която е Решение на МС и не обвързва следващите правителства). Положителен е фактът, че най-после бюджетът ще финансира дейности за благоустройството на ромските квартали. Въпреки това, твърде ниските суми – сравнени с огромните нужди и проблеми в кварталите – не дават сериозна надежда за бързо разрешаване на жилищните проблеми на ромите.

Ромските организации няма да участват ...

...Министески съвет. Освен това организациите могат да изпращат предложения по електронна поща.

Коментар: Очертава се новата версия на РП да бъде изработена без участието на ромите. Работните групи към НССЕДВ, които ще обсъдят вече изработената Програма нямат работен формат – в тях членуват по 20 души – представители на институции и НПО. Досега те не са се конституирали и не са се събирали нито веднъж. Нереалистично е да се очаква, че това ще стане до края на септември, когато вариантът на РП ще бъде внесен в МС.

Сред служителите в Дирекция ЕДВ, които ще изработят Рамковата програма има само един ром. До този момент едва 5 организации са изпратили предложения за Рамковата програма по електронна поща. Този начин видимо не действа...

Ромските родители трябва да бъдат задължени да говорят

в къщи на български език – Това предложи Георги Кръстев, Началник на отдел “Интеграция на ромите” в Дирекция ЕДВ към Министерски съвет по време на обсъждане на доклад “Равен достъп на ромите до качествено образование” на 27 юни в гр. София. За неспазване на това задължение трябва да се налагат административни санкции – допълни г-н Кръстев. Според него това е необходимо, за да се усвои добре български език от ромските деца още преди постъпване в училище и така да бъде намален процеса на ранно отпадане от училищната система.

Центърът за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства обяви своята първа сесия за подкрепа на проекти

– Училища, общини, Регионални инспекторати по образованието и др. ще могат да кандидатстват с проекти за образователна интеграция по 4 програми на Центъра. Общата стойност на финансираните проекти ще бъде 500 000 лв. Крайният срок за кандидатстване е 31 август. Условието и формулярите за кандидатстване могат да бъдат намерени на <http://coiduem.mon.bg>. Очаква се до края на 2007 г. ЦОИДУЕМ да обяви още една сесия за подкрепа на проекти.

Коментар: Фактът, че ЦОИДУЕМ, създаден с Постановление на МС от януари 2005 г. най-после за почва да функционира трябва да бъде приветстван. След като две бюджетни години Центърът не усвояваше определеното за него финансиране от републиканския бюджет, тази година това може би няма да се повтори.

Проектите, които Центърът ще подкрепи ще предоставят шанс на много училища, които реализират дейности за образователна интеграция да получат – макар и скромно – финансиране за това. Това определено ще оживи процеса на интеграция.

В същото време едва ли може да се очаква кардинална промяна и съществен тласък за образователната интеграция поради поне три...

Продължава на стр.4

АКЦЕНТ НА БРОЯ

НССЕДВ – ОРГАН ЗА ДЪРЖАВЕН
КОНТРОЛ ВЪРХУ ГРАЖДАНСКОТО
ОБЩЕСТВО?

Продължение от 1 стр.

...и стремящо се да установи контрол върху всяка възможна независима гражданска инициатива в областта на етническите въпроси. По този начин, целенасочено или не, Съветът заплашва да установи контрол върху гражданското общество в посочената сфера, което е в разрез с неговия Устройствен правилник, не е в съзвучие с принципите на демократичната държава и ще влоши чувствително твърде ниската ефективност на държавната политика за интеграция на ромската общност.

Участието на неправителствените организации в дейността на Съвета е минимално, а в процеса на вземане на решения е нулево. На практика всички важни решения през последните месеци се вземат едностранно, от политическото ръководство на Съвета, без дори да се консултират с НПО-членки на Съвета. Така например, НССЕДВ не подкрепи кампанията за включване на ромските въпроси в Оперативните програми и Националната стратегическа референтна рамка, подета от организации-членки на Съвета. Вместо това, на заседания на Работната група по подготовката на Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” представителят на НССЕДВ (определен без знанието на НПО) се противопостави на тези предложения от името на Съвета. Фактът, че представителите на НССЕДВ се определят едностранно от политическото ръководство на Съвета и те се изказват от негово име по въпроси, които не са дискутирани с НПО е индикативен за формалната роля, отредена на неправителствените организации в реалната

дейност на Съвета.

Все по-настойчиво НССЕДВ и обслужващата го Дирекция “Етнически и демографски въпроси” изявяват претенции за “сертифициращи функции” спрямо гражданските организации, особено спрямо ромските, застъпвайки тезата “Единствените реално работещи ромски организации са тези, които членуват в НССЕДВ”. Това не само е в противоречие с Устройствения правилник на НССЕДВ (където няма и намек за подобни “сертифициращи” функции), но не отговаря на действителността – голяма част от влиятелните ромски организации не членуват в Съвета. Тази претенция представлява сериозна заплаха за гражданското общество, съдържайки идеята че правителствен орган, ръководен от политически лица може да решава кои граждански организации са легитимни и кои не. От тук до пълния политически контрол върху гражданското общество крачката е половин.

През последните месеци НССЕДВ се опитва да установи контрол върху независимите граждански инициативи в областта на етническите въпроси. Отношението на ръководството на Съвета към идеята за широко участие на ромските организации в изработването на обновена версия на Рамковата програма за интеграция на ромите е индикативно в това отношение. Макар необходимостта от широко гражданско участие да бе подчертана от Деян Колев и Румян Сечков още на заседание на Комисията за интеграция на ромите на 23 май и да бе повторена на заседание на НССЕДВ на 4 юли, ръководството на Съвета отказва да допусне такова участие. “Ромското участие” се свежда до изпращане на предложения по електронна поща, след което служители в Дирекция ЕДВ ще изработят Рамковата програма. По този начин НССЕДВ – органът, изработващ новата Рамкова програма – ще се превърне в орган, гарантиращ неучастието на ромската общност и на гражданското общество в този процес.

Пример: НССЕДВ и избора на представители на ромски НПО в Комитетите за наблюдение

На 16 юни представители на над 30 ромски НПО (част от тях членувачи в НССЕДВ, а друга част – не) номинираха...

На следващата страница

НАБЛЮДАТЕЛ

Продължава от стр.2

Центърът за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства обяви своята първа сесия за подкрепа на проекти

Коментар:

... причини. Първо, един от важните “играчи” в сферата на образователната интеграция – неправителствените организации – са изключени от потенциалните бенефициенти. Те няма да могат да кандидатстват със свои проекти и тяхната натрупана експертиза няма да бъде използвана. Второ, проектите са на твърде ниска стойност (по две от програмите – едва 7500 лв. на проект). Това може да подпомогне отделни училища и общини да разрешат конкретни проблеми, но не и да стимулира провеждането на национална политика. Трето, липсата на целенасочена и перманентно провеждана национална политика за образователна интеграция на ромските деца от страна на МОН няма как да бъде компенсирана чрез малки локални проекти.

В България никога не е имало асимилационна политика спрямо ромите – Това разкри Георги Кръстев, началник на отдел “Интеграция на ромите” в Дирекция ЕДВ към Министерски съвет по време на Конференция “Мейнстрийминг срещу таргетинг”, организирана от НССЕДВ на 6 юли в гр. София. Според г-н Кръстев дори по време на т.нар. “Възродителен процес”, когато бе забранено използването на името “ром/циганин”, ромски език, ромска музика, ислямски имена и българската нация бе обявена за моноетническа, опит за асимилация не е имало. Той обоснова твърдението си с факта, че ромите са продължили да живеят в обособени квартали, което възпрепятства асимилацията.

АКЦЕНТ НА БРОЯ

НССЕДВ?! ...

Продължение от стр.3

...единодушно свои представители за Комитетите за наблюдение на 6 Оперативни програми и Националната стратегическа референтна рамка. Те се позоваха на член 10 от ПМС 182/24.07.2006, който позволява участие на представители на неправителствени организации като наблюдатели в Комитетите за наблюдение.

НССЕДВ и Комисията за интеграция на ромите бяха информирани и дори съдействаха за организацията на избора. Две седмици по-късно, на заседанието си от 4 юли Съветът зави на 180 градуса и опита да стартира нова процедура за номинации, алтернативна на вече направените. Номинации – от името на гражданските организации. Аргументът – номинациите трябва да са направени от Комисията за интеграция на ромите и в процедурата да участват единствено организационни членки на НССЕДВ, тъй като самите са легитимните представители на ромското гражданско общество.

При последващото изясняване на ситуацията се оказва, че НССЕДВ вече е излъчил свои представители в Комитета за наблюдение на ОП Развитие на човешките ресурси – Ина Ахмедова (политически съветник на вицепремиера Емел Етем) и Георги Кръстев (началник на отдел “Интеграция на ромите” в Дирекция ЕДВ). Нито един от тях не е представител на НПО. Техният “избор” не е съгласуван с НПО-членки на Съвета, а е едностранно определен от политическото ръководство на НССЕДВ.

Така се очертава парадоксална ситуация: НССЕДВ, като орган в който членуват на равни начала институции и неправителствени организации има право на свои представители в Комитета за наблюдение на ОП РЧР. Вместо да бъдат избрани на заседание на Съвета, те са определени от политическото ръководство, като никой от тях не представлява НПО. В допълнение, НССЕДВ се опитва да “отмени” номинациите на широк форум от неправителствени организации, стартирайки нова процедура, в която от името на гражданското общество ще избират единствено организационни членки на НССЕДВ. Така се оказва, че гражданското общество е НССЕДВ, а НССЕДВ е политическото ръководство на НССЕДВ.

**РОМСКИ ЖЕНИ АКТИВИСТИ ОБСЪЖДАХА
ПРЕДЛОЖЕНИЯ КЪМ РАМКОВАТА ПРОГРАМА НА
ТРИДНЕВНА СРЕЦА В СОФИЯ**

Предложения за промени в Рамковата програма, които да отразяват основните проблеми, касаещи ромската жена, обсъждаха на тридневен семинар на тема „Разширяване на политическия дневен ред”.

Работната среща се проведе в Хотел „Релакс”, в гр. София от 2 до 4 юли. Тя бе организирана от Център „Амалипе” и Институт „Отворено общество” Будапеща и събра 20 ромски жени активисти с креативно мислене от цялата страна – Благоевград, Бобов дол, Велико Търново, Симитли, Стара Загора, София и др. Основната цел на работната среща бе да се стартира процес на изготвяне на предложения, насочени към проблемите на ромските жени, които да бъдат заложили в новия вариант на Рамковата програма.

Гости на срещата бяха Изабела Михалаке от Институт „Отворено общество” Будапеща и Николета Бицу от Румъния. Двете ромски дами в своите презентации представиха положителните практики на Мрежовата ромска женска програма на ИОО, към която е включена и България. Паралелно с това бяха обсъдени възможностите и предизвикателствата, пред които е изправена ромската жена, необходимостта от подържане на постоянен диалог и сътрудничество както с гражданските женски организации, така и с отделните институции.

Отношение към съществуващите политики спрямо ромските жени в България взеха

представители от НССЕДВ, МОН, Министерството на здравеопазването и МТСП в лицето на зам.-министър Баки Хюсеинов. За съжаление отношението към ромската общност като цяло и към ромската жена в частност от страна на институциите продължава да е патерналистично. Подходът на институциите все още е твърде повърхностен и не задълбочен. Показателно в това отношение бе становището на г-н Хюсеинов, че в България няма достатъчно образовани и квалифицирани ромски жени (пренебрегвайки факта, че в залата по това време се намираха 20 интелигентни жени, които работят за ромската общност в различни сфери), които да участват като лектори в организирани от МТСП семинари с ромски жени в страната. От своя страна представителят на Министерство на здравеопазването д-р Ахмедова заяви, че много по-успешна ще е практиката на здравните медиатори, ако на тази длъжност се назначават мъже, а не жени(!)

Практиката на институциите показва, че не е достатъчно да се отиде в дадено населено място, да се проведе един семинар сред ромските жени и да се отчете дейността. Необходимо е компетентно и задълбочено познаване на проблематиката, създаване на адекватни програми и модели в работата, постоянство и съвместни усилия. Това е предпоставка за реални и ефективни резултати.

ПОЛИЦАИ ПРЕБИХА РОМИ ВЪВ ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Петима от членовете на ромска фамилия във Велико Търново бяха бити от полицаи вечерта на 16 юли. За случая пострадали алармираха представители на Център „Амалипе“ едва на другия ден от страх, че ако се оплачат, полицаите отново ще се върнат.

Според разказаното от живущите в бараките на ул. „Ал. Константинов“ 39 в гр. Велико Търново въпросната вечер около десетина души седели пред бараките, където живеели, когато пред тях спряла патрулна кола на РПУ Велико Търново. Поискали на един от мъжете – Иван Иванов – лична карта. Той посегнал да извади личната карта, но полицаите го блъснали на земята, сложили му белезници и започнали да го бият докато изпаднал в безсъзнание. Намиращите се наоколо се опитали да го свестят. Единият от полицаите се насочил към Кръстина Василева (на 55 години), майката на Иван, извил ръцете ѝ, ударил я на багажника на патрулната кола, започнал да я дърпа за косата и да я блъска към стената на бараката. Полицаят се обърнал към внучката на Кръстина - Станка Василева Атанасова. Тя е на 16 години и е почти неподвижна с диагнозата „наследствена сетивно-моторна невропатия – тежка степен с 95% инвалидност“. Полицаят се обърнал към стоящият наблизо мъж, Димитър, също син на Кръстина и му казал да махне момичето. Докато Димитър я вдигне, полицаят се нахвърлил върху двамата, блъснал Димитър и Станка, при което Станка се ударила в намиращия се наблизо железен стълб. Полицаят се нахвърлил върху нея с думите, че не е саката, а само се преструва. След това ѝ ударил шамар, започнал да я рита по краката и да ѝ крещи, че не е саката, а се преструва на инвалид. Детето е с охлузвания по ръката. Роднини успели да го отвеждат настрана.

След това полицаите влезли в стаята, където живее семейството на Кръстина и извлекли мъжа ѝ навън. Мъжът е с охлузни рани и синини, тъй като е бил влачен десетина метра по земята.

Междувременно „Бърза помощ“ откарала изпадналия в безсъзнание Иван. В това време полицаите извикали още три патрулни коли с думите: „Елате тука, защото циганите ни замерват с шишета и камъни. Елате да ги приберем

всичките.“ След пристигането на другите коли още един от жителите на бараките е бил бит, според думите на съседи и роднини. Около четири или пет души са били задържани в РПУ – Велико Търново за случая.

Началникът на РПУ Велико Търново обаче, гл. инспектор Николай Терзийски, нарече в медиите повдигнатите твърдения за побой „клевети и лъжи.“

Във връзка със случая, Кръстина Василева е подала жалба до Военноокръжна прокуратура – Плевен. Тъй като прегледът от съдебен лекар струва 45 лв. за лице ромите не можаха да си позволят такъв и Център „Амалипе“ настоя съдебен лекар да бъде назначен служебно. Прегледът от съдебния лекар обаче се превърна по-скоро в разпит. По време на прегледа присъстваше и следовател. Той категорично отказа да допусне представител на Център „Амалипе“ по време на разпита, въпреки че му бе изрично посочено, че лицата са неграмотни. Назначеният служебно съдебен лекар отказа да признае очевидните рани по гърба на влачения възрастен мъж, както и белезите на останалите потърпевши, които бяха констатирани и от личния им лекар. Нещо повече – позволи си да даде коментари в местната преса, че рани има, но не били нанесени от полицаи.

В същото време вечерта преди разпита и прегледа двама мъже се качили в Бараките – там, където живеят потърпевшите – и се представили за репортери на БТВ. Опитали се да убедят хората да оттеглят жалбата си и да кажат, че инцидентът е започнал по тяхна вина. Пострадалите сочат, че кварталният полицай ги “посъветвал” също да оттеглят жалбата си, защото по този начин и полицаите ще са “по-благосклонни” срещу жители на Бараките, които са в пробация или имат присъди. В момента ромите от Бараките във Велико Търново се възстановяват от случая и не искат и да чуват за жалба срещу полицаите. Казват, че ги е страх да не ги нападнат отново. Майката на Станка, която е на 16 г и е с 95 % инвалидност, също отказва да подаде жалба и да наеме адвокат. Опасява се да не сторят пак нещо на брат ѝ, който е сериозно пострадал.

За случая е сезирана и Комисията за защита от дискриминацията.

ПОДГОТВЯ СЕ ИЗЛОЖЕНИЕ НА РОМИ КОВАЧИ

РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ В ОБЩА ЕВРОПА

Седем роми бургуджии ще бъдат подпомогнати в произвеждането на традиционни ножове, саби и мечове, които да представят на специализирано изложение в старата столица. Инициативата на Център Амалипе е по идея на Атанас Стоянов и е под името Vrastiri 2007 (Работилница 2007). Подкрепена е от Регионален ресурсен център за култура „ФабриКата“, гр. Габрово. Участниците са предимно млади майстори, които са усвоили тънкостите на ножарството и се препитават основно с изработката и продажбата на метални изделия. Те са потомствено ножари от векове.

Целта на проекта е както да промотира продукцията на майсторите сред широката публика, така и да доведе до връзки с бизнес организациите от бранша на металопроизводството. Освен това на предстоящото изложение творците нагледно ще могат да обяснят на посетителите самия процес на производство на своите изделия, както и да разкажат за традициите и обичаите на бургуджийската ромска група.

В рамките на проекта се предвижда издаването на каталог на продуктите на творците и негов електронен вариант. Бюлетинът на Център „Амалипе“ ще ви напомни за събитието в следващи броеве.

„Никога не се съмнявайте, че една малка група от мислещи и отдадени хора може да промени света. Всъщност това е единственото нещо, което го променя“. Тези мисли бяха мотото на организирания от Асоциация „Родители“ семинар в София по проекта „Равни възможности в обща Европа“. Срещата се проведе на 19-20 юли, а участници в нея бяха представители на над 30 неправителствени организации от страната. Център Амалипе беше представен от Атанас Стоянов.

На срещата беше представена и една новаторска идея, а именно „Нова визия за класния ръководител в училищната общност“. Според тази концепция класният ръководител трябва да започне да се занимава само и единствено с грижите и проблемите на класа, да следи за редовното присъствие на учениците в клас и други, а не неговите функции да се съвместяват в един учебен час седмично, каквато е практиката към момента.

Едни от основните проблеми, разисквани в работна група „Ромска общност“ бяха нередовната посещаемост и ранното отпадане на ромските деца от училище; ранните бракове; липсата на мотивация у родителите да изпращат децата си на училище, както и високата безработица сред ромската общност. Атанас Стоянов постави акцента върху необходимостта от работа за привличане на ромските деца в детските градини и премахване на сегрегирани детски заведения. Отново бе повдигнат и въпросът за механичното закриване на малките селски училища в резултат от програмата за оптимизиране на училищната мрежа. В много от които се учат деца от малцинствата и закриването на тези училища обррича тези деца на неграмотност.

Участниците стигнаха до извода, че десегрегацията не трябва да бъде „на всяка цена“. На места общността все още не е узряла да посрещне резултатите от нея. Тя трябва да се извършва, но поетапно и постепенно във времето.

**ОВЛАСТЯВАНЕ НА
БЕЗВЛАСТНИТЕ В С.КАМЕН, ОБЛ.
ВЕЛИКО ТЪРНОВО**

Проект по конкурса „Овластяване на безвластните” към Институт „Отворено общество” бе спечелен от ромско инициативно гражданско обединение „VRASTIRI” в с. Камен, обл. Велико Търново. Проектът цели да повиши ниската гражданска активност на ромите от с. Камен, област Велико Търново и да премахне бариерата местна власт – ромска общност, породена от липсата на вътрешна организираност в общността, като активно включва предимно младите роми.

Проектът е един от 17-те одобрени по конкурса и един от двата, които са на ромска тематика. 120 бяха общо подадените за разглеждане проектни идеи, които кандидатстваха в надпреварата.

„Много се радваме, че ни се дава възможността да реализираме нашите общи идеи за нашето общо бъдеще и искрено благодарим за това!” споделят членовете на инициативната група по проекта. След новината, че са едни от одобрените Атанас Стоянов, Пенка Мариева и Васил Калинов сега имат повече вяра в себе си и възможностите си и са убедени, че ромският клуб, който се предвижда да създадат ще допринесе много за развитието на общността в Камен.

**РЕГИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ НА
УНИЦЕФ “УСКОРЯВАНЕ НА РЕФОРМАТА
В СИСТЕМАТА ЗА ГРИЖИ ЗА ДЕТЕТО”**

Регионална конференция на УНИЦЕФ “Ускоряване на реформата в системата за грижи за детето в Югоизточна Европа” се проведе в София от 3 до 6 юли. Участие в нея взеха министри, зам. министри, служители и представители на НПО от 7 държави в Югоизточна Европа, както и представители на УНИЦЕФ, Световна банка и Европейската комисия. Конференцията очерта основните проблеми пред системата за грижи за детето в Югоизточна Европа, както и перспективите за тяхното разрешаване. Стана очевидно, че във всички държави проблемите са сходни и са свързани преди всичко с концентрирането на грижата за детето в специални институции – детски домове, помощни училища и т.н. Това създава сериозни проблеми пред реалната социализация на децата лишени от родителска грижа и на децата със специални образователни потребности. Също общ за всички държави се оказва проблемът с високия процент ромски деца, отглеждани в специализирани институции и привличането на нормалноразвити ромски деца в помощни училища. В заключителната част на конференцията бе посочено, че е необходима сериозна деинституционализация на грижите за детето, а България бе посочена като пример за обещаващи първи крачки в тази насока.

По време на конференцията Деян Колев представи опита на Център “Амалипе” за извеждане на ромски деца от Помощно училище – В. Търново и тяхното интегриране в масови училища. В заключителната част на конференцията Деян Колев представи – от името на всички НПО, участващи в конференцията – презентация на тема “Ролята на НПО в процеса на деинституционализация”. В нея бе поставен акцент върху необходимостта от участие на гражданския сектор като партньор, коректив и оценител в цялостния процес на деинституционализация, за да се гарантира качеството и ефективността на този процес.

СЕМИНАР “РОМИ ЗА РОМИТЕ” ОРГАНИЗИРА МТСП

Социологическо проучване-семинар на тема „Роми за ромите” организира МТСП на 26-27 юли в София. Негова основна цел бе да се получи «достоверна и надеждна информация и да се постигне обратна връзка за нагласите и възприятията на ромите към прилаганите политики и подходи за социална интеграция и активиране на ромската общност».

Участие в семинара взеха 40 роми представители на държавни институции, общински администрации и неправителствени организации. Те бяха разпределени в четири фокус-групите: „Формални ромски лидери”, „Неформални ромски лидери”, „Ромски жени” и „Ромски младежи”.

В отделните фокус групи бяха направени следните предложения:

○ *Формални лидери:*

- организиране на изнесени трудови борси в малки населени места от местните ромски лидери;
- самоорганизиране на ромската общност чрез кооперации, социални предприятия и оземляване

○ *Неформални лидери:*

- назначаване на трудови посредници – роми в бюрата по труда,
- назначаване на роми – полицаи
- насърчаване на ромите предприемачи

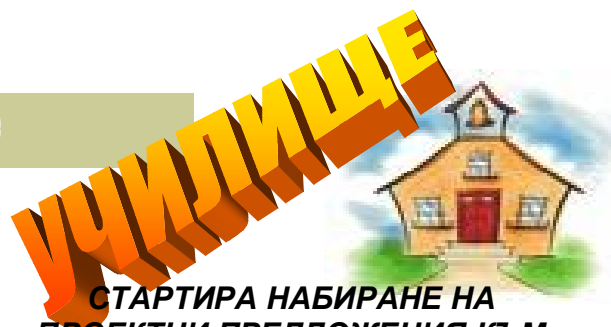
○ *Ромски жени*

- организирането на семинари между ромските и българските жени за повишаване на толерантността между тях
- постепенно и поэтапно премахване на сегрегираните ромски училища съобразно спецификата на региона и др.

○ *Ромски младежи*

- Подпомагане на кандидат студентската подготовка на ромски младежи
- разработването и защитата на проекти, подпомагащи общността;
- активното включване на ромите в институциите

Не стана ясен обаче принципът, по който са подбрани участниците, как са подбрани формалните и неформални лидери и доколко те представляват своите общности. На срещата не присъстваха и много от представителите на доказали се НПО, работещи в сферата на интеграцията. Това поставя под съмнение въпроса доколко резултати могат да бъдат приети и представят реалните проблеми и желания на ромската общност.

СТАРТИРА НАБИРАНЕ НА ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ КЪМ ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА “РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”

На 30 юли Министерство на образованието и науката стартира набирането на проектни предложения по четири Схеми за безвъзмездна помощ, които ще бъдат финансирани от Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” (ОП РЧР). Една от тях – 4.1. “Създаване на благоприятна мултикултурна среда за практическо прилагане на интеркултурното образование и възпитание” – е пряко ориентирана към образователната интеграция на ромските деца. За 2007 г. Схемата е обезпечена с 5 574 116 лв., които ще бъдат разпределени между проекти от 50 000 до 100 000 лв. Право да кандидатстват с проекти имат общини, неправителствени организации, училища и др., като в случай, че общината не е водещ бенефициент, тя е задължителен партньор. Друго задължително условие е общината да има приет План или Стратегия за образователна интеграция. Крайният срок за подаване на проектните предложения е 5 октомври.

Друга схема за безвъзмездна помощ, която има връзка с образователната интеграция на ромските деца е 4.2. “Да направим училището привлекателно за младите хора“. Тя е насочена към подкрепа на система от извънкласни и извънучилищни дейности, чрез които ще се подобри достъпа до образование и развитието на способностите на всяко дете. За 2007 г. Схемата е обезпечена с 9 779 150 лева, които ще бъдат разпределени между проекти от 10 000 до 50 000 лв.. Право да кандидатстват имат училища, общини, неправителствени организации. Крайният срок за подаване на проектните предложения е 1 октомври.

Коментар: Преди повече от година Център “Амалипе” инициира застъпническа кампания за включване на мерки и индикатори, свързани с интеграцията на ромите в ОП РЧР, както и в другите стратегически документи, регулиращи ...

Продължава на стр.11

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПОДКРЕПА НА УЧИЛИЩНИ ИНИЦИАТИВИ, НАСОЧЕНИ КЪМ ИНТЕГРАЦИЯ

Стотици училища в цялата страна от години опитват и прилагат различни методи и дейности за образователна интеграция на ромските деца. Така например през изминаващата учебна година повече от 300 учители в 232 училища преподаваха СИП «Фолклор на етносите – ромски фолклор» и заедно с това организираха множество извънкласни и извънучилищни дейности, свързани с интеркултурното образование. В огромната част от случаите, усилията за образователна интеграция се основаваха преди всичко на ентузиазма и желанието на педагозите и не съществуваха механизми за финансова и институционална подкрепа извън програмите на т.нар. «частни донори».

Вече има предпоставки последното да се промени. В началото на юли Центърът за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства към МОН обяви първата си покана за набиране на проекти от училища и инспекторати. На 30 юли бяха обявени и покани за четири финансови схеми по Оперативна програма «Развитие на човешките ресурси», две от които са тясно свързани с образователната интеграция. Последните предоставят солиден финансов ресурс, като предизвикателството при тях ще бъде доколко училищата, общините и неправителствените организации ще са подготвени да изготвят качествени проектни

предложения.

С тази цел от 29 до 31 юли Център «Амалипе» организира във В.Търново семинар за писане на проекти по програмите на ЦОИДУЕМ и Оперативна програма Развитие на човешките ресурси се проведе във Велико Търново. В него участие взеха 45 директори и учители от цялата страна. Те бяха представители на част от училищата, в които се изучава СИП „Ромски фолклор”. Лектори на обучението бяха Мариана Банчева (експерт в Министерство на образованието и науката), Виждан Миланова (експерт в Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства) и Деян Колев и Теодора Крумова от Център „Амалипе”.

Десетки въпроси, свързани с формулярите и насоките за кандидатстване, с характера на възможните предвиждани дейности, с финансовата схема за реализацията на проектите бяха дискутирани от педагозите по време на интерактивното обучение. Желанието им за работа – на фона на прекъснатата лятна отпуска и юлската жега – впечатли лекторите. В края на семинара участниците изработиха списък от примерни инициативи и дейности, които ще заложат в своите проекти. Център «Амалипе» пое ангажимента да окаже методическа помощ при подготовката на конкретните проектни предложения.

**СТАРТИРА НАБИРАНЕ НА ПРОЕКТНИ
ПРЕДЛОЖЕНИЯ КЪМ ОПЕРАТИВНА
ПРОГРАМА “РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ
РЕСУРСИ”**

Продължава от стр.9

Коментар:

... усвояването на Структурните фондове. В кампанията се включиха още 46 ромски НПО и в крайна сметка тя постигна повечето от своите цели. Част от утвърдените ромски организации останаха пасивни и се отнесоха с доза умерен скептицизъм доколко Оперативните програми могат да ускорят процеса на интеграция.

Времето ще покаже кое виждане е било по-реалистично и доколко европейските фондове могат да променят в значима степен положението на ромската общност. Но все пак стартът на ОП РЧР дава надежди в тази насока.

Схемата “Създаване на благоприятна мултикултурна среда...” е обезпечена – само в рамките на 2007 г. – с 5 574 116 лв. Никога досега толкова средства не са инвестирани в образователната интеграция.

Справка – пак през юли Центърът за образователна интеграция обяви, че набира проекти по схема, която е обезпечена с десетократно по-малка сума. Отпусканите средства не са гаранция, че ще бъдат постигнати набелязаните цели, но все пак са необходима предпоставка. Още повече, Схемата залага конкретни индикатори за измерване на успешността си – 5500 ученика ще бъдат интегрирани в масови училища, 300 учители ще преминат обучение по интеркултурно образование, 9000 ученика ще участват във форми на интеркултурно образование (напр. СИП “Ромски фолклор” и др.).

Положително е, че голяма част от препоръките на Център “Амалипе” към Схемата “Създаване на благоприятна мултикултурна среда...” бяха взети под внимание: неправителствените организации и училищата ще могат да кандидатстват със свои проекти (вариантът, предложен първоначално от МОН разрешаваше това да правят само общините), а финансовата схема бе улеснена, така че да позволява кандидатстващите да получат на траншовете до 80 % от цялата сума на проекта преди

неговото окончателно отчитане (първоначалният вариант предвиждаше този процент да бъде едва 20). Тези промени ще направят възможно участието на училища и ромски организации, имащи достатъчно експертиза и ще допринесат за успеха на Схемата. Доколко ромските организации са подготвени да участват в усвояването на европейските фондове е твърде сложен въпрос, но предпоставки за това са създадени.

Слабостите на посочената Схема са свързани преди всичко с това, че тя позволява единствено проекти с твърде локален, общински характер. Изискването за партньорство от община, както и относително малката сума за отделен проект (до 100 000 лв.) не позволяват реализацията на национални проекти. Това ще постави в неблагоприятно положение общините, в които липсва натрупан опит за реализация на проекти, свързани с образователната интеграция. Голяма част от по-малките общини са именно такива, а в тях живеят и учат десетки хиляди ромски деца.

Невъзможността да се подкрепят национални проекти води и до друга слабост – очевидно е, че чрез посочената Схема ще се разрешават локални проблеми и няма да се формират модели за образователна интеграция, които могат да се прилагат на национално ниво. В това би имало резон, ако МОН вече прилагаше мащабна и проверена в практиката национална политика за образователна интеграция на ромските деца. На фона на липсата на такава политика проектите към ОП РЧР ще имат единствено местно значение и ще благоприятстват активните общини, вече натрупали опит в сферата на интеграцията. А също така общините, на чиято територия действат организации с доказана образователна експертиза.

УЧИЛИЩЕ

КУРС ЗА ОГРОМОТЯВАНЕ НА РОМИ СТАТИРА И В С.КАМЕН, ОБЩ.СТРАЖИЦА

20 възрастни ромки от с. Камен, обл. Велико Търново в момента са ученички в тамошното ОУ „Св. Климент Охридски“. Най-възрастната от тях е на 46 г. и засега е най-амбициозната ученичка. Тя показва отлични оценки, баба е на 5 внучета и в момента си доучва 4. клас.

Курсът за ограмотяване в Камен е по Програмата за ограмотяване и квалификация на МТСП и би трябвало да включва два модула: „Ограмотяване“ и „Професионална квалификация“.

Школото за закъснелите ученички започна в началото на юни по инициатива на Дирекция “Бюро по труда” – Горна Оряховица и Център „Амалипе“и ще продължи 5 месеца. 60 души бяха кандидатите за 20-те обявени места. След труден подбор обаче сега жените-ученички в Камен са разделени на две групи по 10 души. Всеки ден от 8 до 12,45 ч. те прекарват по 6 учебни часа в училището и се упражняват в писане и смятане. Всяка една от ученичките има тетрадка с тесни и широки редове. Миналата седмица нахъсаните ученички усвояваха как става намиране на неизвестно делимо и пишеха съчинение по преживяно на тема „Петровски панаир“. Най-младата жена е 19-годишна. Тя и всички останали са семейни и с деца, а някои имат и внуци. Миглена Ботева, Геновева Йорданова, Димитър Димитров и Галина Георгиева са учителите, които преподават на закъснелите ученици. Учителите са категорични,

че ученичките им до една ги изненадали с желанието си да идват на училище и прилежно си пишели домашното.

След като курсът приключи на завършилите ще бъде даден документ за завършен курс за ограмотяване, с който ученичките смятат да се запишат и в курса по професионална квалификация.

Тук обаче се намесва институционалната неуредица между МОН и МТСП, според която в курс за професионална квалификация могат да се запишат само тези, които имат завършен най-малко 6. клас. За съжаление 95 % от каменските ученички са с образование до 3.клас и няма да могат да се запишат в такъв курс, въпреки огромното желание, което имат за професионална реализация и въпреки наличието на средно училище в селото. Според експерт на МТСП проблемът се очаква да бъде разрешен едва догодина. Дали обаче мотивацията на ромите, които за момента проявяват желание да се обучават и развиват, ще се задържи дотогава...

представяме ви...
ОУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“,
ГР. БУРГАС

И в този брой нашата поредица от представянето на училища, в които СИП “Фолклор на етносите” е станал неизменна част от учебно-възпитателния процес, продължава. Сега Вашето внимание бихме искали да насочим към ОУ “Васил Левски”, кв. “Горно Езерово”, гр. Бургас.

Основните проблеми в ОУ „Васил Левски“ не са по различни от тези на други места: немотивираност от страна на учениците да посещават училище, висок процент на неоснователните отсъствия; липса на сътрудничество от страна на родителите, които записани в делничните грижи за насъщния често пренебрегват образованието на децата си. Ето защо и основният въпрос за учителите от ОУ “Васил Левски” е “По какъв начин бихме могли да мотивираме децата за траен интерес и отговорно отношение към учебно-възпитателния процес?”

В отговор на предизвикателствата, а и в търсене на по-ефективни начини за решаване на проблемите, през учебната 2006/2007 година ОУ „Васил Левски“ решава да стартира съвместен проект между

представяме ви...

ГР. БУРГАС
ОУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ”

СИП „Фолклор на етносите в България” и СИП „Информационни технологии”. Като израз на алтернативно разрешаване на гореспоменатите проблеми двете ръководителки на СИП-овете - г-жа Димитринка Чолакова и г-жа Кремена Танева-Николова решават да експериментират с две абсолютно нови дисциплини – най- доброто от традициите и съвременните технологии.

Двете ръководителки успешно използват иноваторските съвременни технологии в процеса на работа. През цялата учебна година учениците разучават приказки от ромския, българския и турския фолклор, правят драматизации, изготвят сценични костюми, изработват декори, участват активно в училищните мероприятия... По време на часовете в двата СИП-а учениците изработват компютърни илюстрации по приказките, пишат текстове на героите и разказвача Голямо постижение е изработването на електронен комикс по една от най-известните ромски приказки “Цигулката на щъркела”.

Успоредно с работата в СИП-вете, учителите намират начини да привлекат и родителската общност. Те организират “На кафе в часа по СИП „Фолклор на етносите в България”. Отзовават се над 20 родители. От тук нататък те неизменно присъстват на всички техни мероприятия и активно участват в учебно-възпитателния процес. Разчупеният модел на преподаване и взаимодействия в часовете по СИП “Фолклор на етносите в България - Ромски фолклор” и СИП “Информационни технологии” се приема с голям интерес и успех сред учениците и води до промяна в нагласите им: толерантно отношение, диалог и разбирателство, във взаимоотношенията помежду им.

Хайде на панаир!

Били ли сте някога на Петровския панаир в Камен, Великотърновско? Ако не сте, да знаете, че много сте пропуснали..

В този брой решихме да ви разкажем отново за нещо лятно, весело, забавно, шумно и ромско. Нещо като... Петровския панаир в Камен! J

Всяка година в средата на юли, на една голяма равна поляна в края на селото се събира сякаш целият свят – шарен и шумен, излагащ на показ цялото си разнообразие и красота и всичко ново от изминалата година.

Там има всичко. Продавачите на захарен памук, петлетат и крем са там. Тези на топли пуканки и италиански сладолед също. Бирариите, дето като минеш около тях цяла вечер не можеш да се отървеш от мириса на кебапчета и цаца... Пълно е със стрелбища, където младежите целят напарфюмирани рози за любимата. Има и сергии с какво ли не и дето не остават вниманието на минувачите. Гръмката музика и микрофонните реплики на диджея „Каним ви на една въздушна разходка!”, „Гоним скоростта на лъчите на слънцето” „Бърджи-бърджи-бърджи, на синджирената въртележка, без ник’ва забележка!”,

Продължава на стр.14

Продължава от стр.13

Хайде на панаир!

оглушават цялата тази усмихната, нашарена и вмирисана на пържено картина.

Децата, които миналата година са се возили на малката синджирена въртележка, сега поглеждат леко плахо и много смело към въртящата се голяма синджирена въртележка. Това са децата на Камен. Българчета, роми-бургуджийчета и миллет. Те всички еднакво се радват на тридневната шумотево-шумотево-бъркотевица. „Нали за тях се прави.. – повдигат рамене възрастните – за децата”. И си е така. Децата с нетърпение чакат да дойде панаирът пак - след една година – когато вече със сигурност ще гледат към люлката-гондола, на която се качват само най-безстрашните.

И в същото време Петровският панаир в Камен ежегодно е посещаван от група хора, за които сякаш времето е спряло. За ромите-катунари, които идват с цялото си домочадие седмица преди старта на панаира и се разполагат в катуни на онази равна

поляна, която се извисява над цялото село, не знам почти нищо. Нито откъде идват, нито защо, нито къде ще идат след това. За тях сякаш времето е спряло и те не живеят в него, а са безсмъртни. Всеки път идват по едно и също време с много красиви коне и каруци и аз всеки път ги виждам – с едни и същи калпаци и мустаци, едни и същи панталони и шарени фусти, същите забрадки, белосани като киреч лица и начервени устни на момичетата.

Там, на онази поляна, дето става панаирът в Камен, всяка вечер около голямата синджирена въртележка, която е източник на най-силната панаирджийска музика на света, се събират на групички ромите-бургуджии и ромите, дето са дошли с конете. Тогава започва голямото

надиграване. Можете на живо да видите от ония роми, които са живели преди векове – с бомбетата, с мустаците и с бастуна, играйки кючек. Също като преди векове, но случващо се наистина...Можете да видите, макар и през нощта, искрите в погледите на момите и ергените, които скришно се наблюдават и следят едни други..

Защо ви разказваме точно за този панаир ли? Защото това е най-ромският панаир и следователно най-весел панаир в България. И ако случайно не вярвате, заповядайте догодина. Гледайте да е седмица по-рано, за да може и вие да сте на онази поляна и да наблюдавате как се надиграват ромите. Някои от тях ще са остарели с една година, но те пак ще са същите. J

ЦЕНТЪР ЗА МЕЖДУЕТНИЧЕСКИ ДИАЛОГ И ТОЛЕРАНТНОСТ „АМАЛИПЕ”

Велико Търново 5000, ул. „Христо Ботев” 2, п.к.113

Тел/Факс: (062) 600 – 224, center_amalipe@yahoo.com, <http://geocities.com/amalipe2002>

Бюлетина изготвят Атанас Стоянов и Славка Стефанова